

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про об'єднання громадян

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 34, ст.504)

{ Вводиться в дію Постановою ВР
N 2461-XII ([2461-12](#)) від 16.06.92, ВВР, 1992, N 34, ст.505 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 3582-XII ([3582-12](#)) від 11.11.93, ВВР, 1993, N 46, ст.427
N [642/97-ВР](#) від 18.11.97, ВВР, 1998, N 10, ст. 36
N 655-XIV ([655-14](#)) від 13.05.99, ВВР, 1999, N 26, ст.220
N 2171-III ([2171-14](#)) від 21.12.2000, ВВР, 2001, N 9, ст.38
N 2651-III ([2651-14](#)) від 11.07.2001, ВВР, 2001, N 44, ст.232
N 662-IV ([662-15](#)) від 03.04.2003, ВВР, 2003, N 27, ст.209
- набуває чинності 01.08.2003 року
N 762-IV ([762-15](#)) від 15.05.2003, ВВР, 2003, N 30, ст.247
N 2424-IV ([2424-15](#)) від 04.02.2005, ВВР, 2005, N 11, ст.205
N 2852-IV ([2852-15](#)) від 08.09.2005, ВВР, 2005, N 51, ст.550
N 3428-IV ([3428-15](#)) від 09.02.2006, ВВР, 2006, N 26, ст.215
N 274-VI ([274-17](#)) від 15.04.2008, ВВР, 2008, N 25, ст.240
N 1180-VI ([1180-17](#)) від 19.03.2009, ВВР, 2009, N 32-33, ст.485
N 2388-VI ([2388-17](#)) від 01.07.2010, ВВР, 2010, N 37, ст.496
N 2555-VI ([2555-17](#)) від 23.09.2010, ВВР, 2011, N 6, ст.41
N 4523-VI ([4523-17](#)) від 15.03.2012 }

Право громадян на свободу об'єднання є невід'ємним правом людини, закріпленим Загальною декларацією прав людини, і гарантується Конституцією ([254к/96-ВР](#)) та законодавством України. Держава сприяє розвитку політичної та громадської активності, творчої ініціативи громадян і створює рівні умови для діяльності їх об'єднань.

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Об'єднання громадян

Об'єднанням громадян є добровільне громадське формування, створене на основі єдності інтересів для спільної реалізації громадянами своїх прав і свобод.

Об'єднання громадян, незалежно від назви (рух, конгрес, асоціація, фонд, спілка тощо) відповідно до цього Закону визнається політичною партією або громадською організацією.

Дія цього Закону не поширюється на релігійні, кооперативні організації, об'єднання громадян, що мають основною метою одержання прибутків, комерційні фонди, органи місцевого та регіонального самоврядування (в тому числі ради і комітети мікрорайонів, будинкові, вуличні, квартальні, сільські, селищні

комітети), органи громадської самодіяльності (народні дружини, товариські суди тощо), інші об'єднання громадян, порядок створення і діяльності яких визначається відповідним законодавством.

Особливості правового регулювання діяльності профспілок визначаються Законом України про профспілки.

Стаття 2. Політична партія

Політичною партією є об'єднання громадян - прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, які мають головною метою участь у виробленні державної політики, формуванні органів влади, місцевого та регіонального самоврядування і представництво в їх складі.

Стаття 3. Громадська організація

Громадською організацією є об'єднання громадян для задоволення та захисту своїх законних соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних, спортивних та інших спільних інтересів.

Стаття 4. Обмеження на створення і діяльність об'єднань громадян

Не підлягають легалізації, а діяльність легалізованих об'єднань громадян забороняється у судовому порядку, коли їх метою є:

- зміна шляхом насильства конституційного ладу і в будь-якій протизаконній формі територіальної цілісності держави;

- підриг безпеки держави у формі ведення діяльності на користь іноземних держав;

- пропаганда війни, насильства чи жорстокості, фашизму та неофашизму;

- розпалювання національної та релігійної ворожнечі;

- створення незаконних воєнізованих формувань;

- обмеження загальновизнаних прав людини.

Забороняється створення і діяльність політичних партій, керівні органи чи структурні осередки яких знаходяться за межами України, а також будь-яких структурних осередків політичних партій в органах виконавчої та судової влади, у Збройних Силах та Державній прикордонній службі України, Державній спеціальній службі транспорту, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, на державних підприємствах, в установах і організаціях, державних навчальних закладах. { Частина друга статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законами N 2171-III ([2171-14](#)) від 21.12.2000, N 662-IV ([662-15](#)) від 03.04.2003, N 3428-IV ([3428-15](#)) від 09.02.2006, N 1180-VI ([1180-17](#)) від 19.03.2009 }

Стаття 5. Законодавство про об'єднання громадян

Законодавство про об'єднання громадян складається з Конституції України, цього Закону та актів законодавства, прийнятих відповідно до нього.

ІІ. ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СТАТУС ОБ'ЄДНАНЬ ГРОМАДЯН

Стаття 6. Принципи створення та діяльності об'єднань громадян

Об'єднання громадян створюються і діють на основі добровільності, рівноправності їх членів (учасників), самоврядування, законності та гласності. Вони вільні у виборі напрямів своєї діяльності.

Обмеження діяльності об'єднань громадян може встановлюватись тільки Конституцією ([254к/96-ВР](#)) та законами України.

Всі основні питання діяльності об'єднань громадян повинні вирішуватись на зборах всіх членів або представників членів об'єднання.

Об'єднання громадян повинно регулярно обнародувати свої основні документи, склад керівництва, дані про джерела фінансування та витрати.

Стаття 7. Заборона обмеження прав і свобод громадян у зв'язку з їх належністю або неналежністю до об'єднань громадян

Ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке об'єднання громадян. Належність чи неналежність до об'єднання громадян не може бути підставою для обмеження прав і свобод або для надання державою будь-яких пільг і переваг.

Вимога про зазначення в офіційних документах щодо членства (участі) у тому чи іншому об'єднанні громадян не допускається, крім випадків, передбачених законами України.

Забороняється відмова у прийнятті або виключення з політичної партії особи в зв'язку з її статтю або національною належністю. Обмеження щодо перебування у політичних партіях окремих категорій громадян встановлюються Конституцією та законами України.

На працівників апарату об'єднань громадян поширюється законодавство про працю, соціальне забезпечення і соціальне страхування.

Стаття 8. Держава та об'єднання громадян

Держава забезпечує додержання прав і законних інтересів об'єднань громадян, легалізованих у порядку, передбаченому цим Законом.

Втручання державних органів та службових осіб у діяльність об'єднань громадян, так само як і втручання об'єднань громадян у діяльність державних органів, службових осіб та у діяльність інших об'єднань громадян, не допускається, крім випадків, передбачених Законом.

Верховна Рада України встановлює пільги щодо оподаткування доходів по окремих видах господарської або іншої комерційної діяльності об'єднань громадян, створених ними установ та організацій, заснованих підприємств, максимальні розміри окремих та загальних річних пожертвувань на користь політичних партій, затверджує перелік всеукраїнських громадських організацій, яким держава надає матеріальну допомогу.

Стаття 9. Статус об'єднань громадян

Об'єднання громадян України утворюються і діють з всеукраїнським, місцевим та міжнародним статусом.

До всеукраїнських об'єднань громадян належать об'єднання, діяльність яких поширюється на територію всієї України і які мають місцеві осередки у більшості її областей.

До місцевих об'єднань належать об'єднання, діяльність яких поширюється на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці або регіону. Територія діяльності самостійно визначається об'єднанням громадян.

Громадська організація є міжнародною, якщо її діяльність поширюється на територію України і хоча б однієї іншої держави.

Політичні партії в Україні створюються і діють тільки з всеукраїнським статусом.

Стаття 10. Спілки об'єднань громадян

Об'єднання громадян мають право на добровільних засадах засновувати або вступати між собою в спілки (союзи, асоціації тощо), утворювати блоки та коаліції, укладати між собою угоди про співробітництво і взаємодопомогу.

Створення і легалізація спілок об'єднань громадян, порядок їх діяльності та ліквідації здійснюються відповідно до цього Закону.

III. ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАНЬ ГРОМАДЯН

Стаття 11. Засновники об'єднань громадян

Політичні партії створюються за ініціативою громадян України, які досягли 18 років, не обмежені судом у дієздатності і не тримаються в місцях позбавлення волі.

Засновниками громадських організацій можуть бути громадяни України, громадяни інших держав, особи без громадянства, які досягли 18 років, а молодіжних та дитячих організацій – 15-річного віку.

Рішення про заснування об'єднань громадян приймаються установчим з'їздом (конференцією) або загальними зборами.

Засновниками спілок об'єднань громадян є об'єднання громадян.

Стаття 12. Членство в об'єднаннях громадян

Членами політичних партій можуть бути тільки громадяни України, які досягли 18-річного віку.

Членами громадських організацій, крім молодіжних та дитячих, можуть бути особи, які досягли 14 років. Вік членів молодіжних та дитячих громадських організацій визначається їх статутами в межах, встановлених законами України. (Частина друга статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 655-XIV ([655-14](#)) від 13.05.99)

Громадські організації можуть не мати фіксованого індивідуального членства.

У діяльності громадських організацій у випадках, передбачених їх статутами, можуть брати участь колективні члени.

Стаття 12-1. Назва об'єднання громадян

Назва об'єднання громадян визначається рішенням установчого з'їзду (конференції) або загальними зборами об'єднання громадян.

Назва об'єднання громадян повинна складатися з двох частин – загальної та індивідуальної. Загальна назва (партія, рух, конгрес, союз, спілка, об'єднання, фонд, фундація, асоціація, товариство тощо) може бути однаковою у різних об'єднань громадян. Індивідуальна назва об'єднання громадян є обов'язковою і повинна бути суттєво відмінною від індивідуальних назв зареєстрованих в установленому порядку об'єднань громадян з такою ж загальною назвою.

Об'єднання громадян поряд з повною назвою може мати скорочену назву, яка фіксується в установчих та статутних документах об'єднання громадян (рішенні установчого органу, статуті, положенні).

Об'єднання громадян, зареєстроване у встановленому порядку, має виключне право на використання своєї назви. Використання назви об'єднання громадян фізичними та юридичними особами, які не належать до об'єднання громадян, для цілей, не пов'язаних з діяльністю цього об'єднання, забороняється.
(Закон доповнено статтею 12-1 згідно із Законом N 2651-III ([2651-14](#)) від 11.07.2001)

Стаття 13. Статутні документи об'єднань громадян

Об'єднання громадян діє на основі статуту або положення (далі - статутний документ).

Статутний документ об'єднання громадян повинен містити:

- 1) назву об'єднання громадян (повну, а також скорочену відповідно до частини третьої статті 12-1 цього Закону), його статус та юридичну адресу;
- 2) мету та завдання об'єднання громадян;
- 3) умови і порядок прийому в члени об'єднання громадян, вибуття з нього;
- 4) права і обов'язки членів (учасників) об'єднання;
- 5) порядок утворення і діяльності статутних органів об'єднання, місцевих осередків та їх повноваження;
- 6) джерела надходження і порядок використання коштів та іншого майна об'єднання, порядок звітності, контролю, здійснення господарської та іншої комерційної діяльності, необхідної для виконання статутних завдань;
- 7) порядок внесення змін і доповнень до статутного документа об'єднання;
- 8) порядок припинення діяльності об'єднання і вирішення майнових питань, пов'язаних з його ліквідацією.

У статутному документі можуть бути передбачені інші положення, що стосуються особливостей створення і діяльності об'єднання громадян.

Статутний документ об'єднання громадян не повинен суперечити законодавству України.
(Стаття 13 в редакції Закону N 2651-III ([2651-14](#)) від 11.07.2001)

Стаття 14. Легалізація об'єднань громадян

Легалізація (офіційне визнання) об'єднань громадян є обов'язковою і здійснюється шляхом їх реєстрації або повідомлення про заснування. Діяльність об'єднань громадян, які нелегалізовані або примусово розпущені за рішенням суду, є протизаконною.

{ Частина перша статті 14 в редакції Закону N [3582-12](#) від 11.11.93 }

У разі реєстрації об'єднання громадян набуває статус юридичної особи. Дані реєстрації включаються до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців шляхом внесення відповідного запису в порядку, встановленому законом для державної реєстрації юридичних осіб.

{ Частина друга статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2555-VI ([2555-17](#)) від 23.09.2010 }

Політичні партії та міжнародні громадські організації підлягають обов'язковій реєстрації Міністерством юстиції України.

Легалізація громадської організації здійснюється відповідно Міністерством юстиції України, місцевими органами державної виконавчої влади, виконавчими комітетами сільських, селищних, міських Рад народних депутатів.

У разі, коли діяльність місцевої громадської організації поширюється на територію двох і більше адміністративно-територіальних одиниць, її легалізація здійснюється відповідним вищестоящим органом.

{ Частиною шостою статті 14 виключено на підставі Закону N 2555-VI ([2555-17](#)) від 23.09.2010 }

Про легалізацію (офіційне визнання) об'єднання громадян легалізуючий орган повідомляє у засобах масової інформації.

{ Статтю 14 доповнено частиною сьомою згідно із Законом N [3582-12](#) від 11.11.93 }

Стаття 15. Реєстрація об'єднань громадян

Для реєстрації об'єднання громадян його засновники подають заяву. Заява про реєстрацію політичної партії повинна бути підтримана підписами не менш як однієї тисячі громадян України, які мають виборче право.

До заяви додаються статут (положення), протокол установчого з'їзду (конференції) або загальних зборів, відомості про склад керівництва центральних статутних органів, дані про місцеві осередки, документи про сплату реєстраційного збору, крім випадків, коли громадська організація звільняється від сплати реєстраційного збору відповідно до законів України. Політичні партії подають також свої програмні документи. (Частина друга статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 655-XIV ([655-14](#)) від 13.05.99)

Заява про реєстрацію місцевої громадської організації розглядається у 3-денний строк з дня надходження документів. Рішення про реєстрацію або відмову в ній заявнику повідомляється письмово не пізніше наступного робочого дня з дня прийняття рішення. (Частина третя статті 15 в редакції Закону N 2852-IV ([2852-15](#)) від 08.09.2005)

Заява про реєстрацію всеукраїнської та міжнародної громадської організації розглядається протягом одного місяця. Рішення про реєстрацію або відмову в ній заявнику повідомляється письмово в 10-денний строк. (Статтю 15 доповнено частиною згідно із Законом N 2852-IV ([2852-15](#)) від 08.09.2005)

При розгляді питання про реєстрацію можуть бути присутніми представники об'єднання громадян.

Зміни до статутних документів, зареєстрованих об'єднань громадян підлягають обов'язковій реєстрації. (Частина статті 15 в

редакції Закону N 2424-IV ([2424-15](#)) від 04.02.2005)

(Частину статті 15 виключено на підставі Закону N 2424-IV ([2424-15](#)) від 04.02.2005)

Органи, що здійснюють реєстрацію об'єднань громадян, ведуть реєстр цих об'єднань.

Розмір реєстраційного збору встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 16. Відмова у реєстрації

У реєстрації об'єднанню громадян може бути відмовлено, якщо його назва, статутний або інші документи, подані для реєстрації об'єднання, суперечать вимогам законодавства України.

(Частина перша статті 16 в редакції Закону N 2651-III ([2651-14](#)) від 11.07.2001)

Рішення про відмову у реєстрації повинно містити підстави такої відмови. Це рішення може бути оскаржено у судовому порядку.

Про відмову у реєстрації об'єднання громадян реєструючий орган повідомляє у засобах масової інформації. (Статтю 16 доповнено частиною третьою згідно із Законом N [3582-12](#) від 11.11.93)

Стаття 17. Повідомлення про заснування

Громадські організації, їх спілки можуть легалізувати своє заснування шляхом письмового повідомлення відповідно Міністерству юстиції України, місцевим органам державної виконавчої влади, виконавчим комітетам сільських, селищних, міських Рад народних депутатів.

Стаття 18. Символіка об'єднання громадян

Об'єднання громадян можуть використовувати власну символіку. Символіка об'єднання громадян затверджується відповідно до його статуту.

Символіка політичних партій не повинна відтворювати державні чи релігійні символи.

Символіка об'єднання громадян підлягає державній реєстрації у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 19. Припинення діяльності об'єднання громадян

Припинення діяльності об'єднання громадян може бути проведено шляхом його реорганізації або ліквідації (саморозпуску, примусового розпуску).

Реорганізація об'єднання громадян здійснюється відповідно до його статуту. Реєстрація новоствореного об'єднання здійснюється у порядку, встановленому цим Законом.

Ліквідація об'єднання громадян здійснюється на підставі статуту або рішення суду.

IV. ПРАВА ОБ'ЄДНАНЬ ГРОМАДЯН, ГОСПОДАРСЬКА ТА ІНША КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Стаття 20. Права зареєстрованих об'єднань громадян

Для здійснення цілей і завдань, визначених у статутних документах, зареєстровані об'єднання громадян користуються правом: виступати учасником цивільно-правових відносин, набувати майнові і немайнові права;

представляти і захищати свої законні інтереси та законні інтереси своїх членів (учасників) у державних та громадських органах;

брати участь у політичній діяльності, проводити масові заходи (збори, мітинги, демонстрації тощо);

ідейно, організаційно та матеріально підтримувати інші об'єднання громадян, надавати допомогу в їх створенні;

створювати установи та організації;

одержувати від органів державної влади і управління та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своїх цілей і завдань;

вносити пропозиції до органів влади і управління;

брати участь у здійсненні державної регуляторної політики відповідно до Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" ([1160-15](#)); { Частину першу статті 20 доповнено абзацом згідно із Законом N 2388-VI ([2388-17](#)) від 01.07.2010 }

розповсюджувати інформацію і пропагувати свої ідеї та цілі;

засновувати засоби масової інформації;

брати участь у розробленні проектів рішень з питань гендерної рівності, що приймаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування; { Частину першу статті 20 доповнено абзацом згідно із Законом N 274-VI ([274-17](#)) від 15.04.2008 }

делегувати своїх представників до складу консультативно-дорадчих органів з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, що утворюються при органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування; { Частину першу статті 20 доповнено абзацом згідно із Законом N 274-VI ([274-17](#)) від 15.04.2008 }

проводити моніторинг з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. { Частину першу статті 20 доповнено абзацом згідно із Законом N 274-VI ([274-17](#)) від 15.04.2008 }

Громадські організації мають право засновувати підприємства, необхідні для виконання статутних цілей.

У порядку, передбаченому законодавством, політичні партії також мають право:

брати участь у виробленні державної політики;

брати участь у формуванні органів влади, представництва в їх складі;

доступу під час виборчої кампанії до державних засобів масової інформації.

Об'єднання громадян користуються іншими правами, передбаченими законами України.

Стаття 21. Власність об'єднань громадян

Об'єднання громадян може мати у власності кошти та інше майно, необхідне для здійснення його статутної діяльності.

Об'єднання громадян набуває право власності на кошти та інше майно, передане йому засновниками, членами (учасниками) або державою, набуте від вступних та членських внесків, пожертвуване громадянами, підприємствами, установами та організаціями, а також на майно, придбане за рахунок власних коштів чи на інших підставах, не заборонених законом.

Політичні партії також мають право на майно, придбане від продажу суспільно-політичної літератури, інших агітаційно-пропагандистських матеріалів, виробів з власною

символікою, проведення фестивалів, свят, виставок, лекцій, інших політичних заходів.

Громадські організації також мають право на майно та кошти, придбані в результаті господарської та іншої комерційної діяльності створених ними госпрозрахункових установ та організацій, заснованих підприємств.

Кошти та інше майно об'єднань громадян, в тому числі тих, що ліквідуються, не може перерозподілятися між їх членами і використовується для виконання статутних завдань або на благодійні цілі, а у випадках, передбачених законодавчими актами, за рішенням суду спрямовується в доход держави.

Стаття 22. Обмеження щодо одержання коштів та іншого майна політичними партіями, їх установами та організаціями

Політичним партіям, їх установам та організаціям забороняється прямо або опосередковано одержувати кошти та інше майно від:

- іноземних держав та організацій, міжнародних організацій, іноземних громадян та осіб без громадянства;
- державних органів, державних підприємств, установ та організацій, крім випадків, передбачених законами України;
- підприємств, створених на основі змішаної форми власності, якщо участь держави або іноземного учасника в них перевищує 20 відсотків;
- нелегалізованих об'єднань громадян;
- анонімних пожертвувачів.

Політичні партії не мають права одержувати доходи від акцій та інших цінних паперів, їм забороняється мати рахунки в іноземних банках та зберігати в них коштовності.

Політичні партії зобов'язані щороку публікувати свої бюджети для загального відома.

Стаття 23. Здійснення права власності

Право власності об'єднань громадян реалізують їх вищі статутні органи управління (загальні збори, конференції, з'їзди тощо) в порядку, передбаченому законодавством України та статутними документами.

Окремі функції щодо господарського управління майном може бути покладено вищими статутними органами управління на створювані ними органи, місцеві осередки або передано спілкам об'єднань громадян.

Стаття 24. Господарська та інша комерційна діяльність

Для виконання статутних завдань і цілей зареєстровані об'єднання громадян, їх спілки можуть безпосередньо здійснювати необхідну господарську діяльність без мети отримання прибутку, а також господарську та іншу комерційну діяльність шляхом утворення госпрозрахункових установ і організацій із статусом юридичної особи, заснування підприємств у порядку, встановленому законом.
{ Частина перша статті 24 в редакції Закону N 4523-VI ([4523-17](#)) від 15.03.2012 }

Політичні партії, створювані ними установи і організації не мають права засновувати підприємства, крім засобів масової

інформації, та займатись господарською та іншою комерційною діяльністю, за винятком продажу суспільно-політичної літератури, інших пропагандистсько-агітаційних матеріалів, виробів із власною символікою, проведення фестивалів, свят, виставок, лекцій, інших суспільно-політичних заходів.

Об'єднання громадян, створені ними установи та організації зобов'язані вести оперативний та бухгалтерський облік, статистичну звітність, зареєструватись в органах державної податкової інспекції та вносити до бюджету платежі у порядку і розмірах, передбачених законодавством.

V. НАГЛЯД ТА КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОБ'ЄДНАНЬ ГРОМАДЯН. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

Стаття 25. Державний нагляд та контроль за діяльністю об'єднань громадян

Державний контроль за діяльністю об'єднань громадян здійснюється державними органами у порядку, передбаченому законодавством України.

Органи, що проводять легалізацію об'єднань громадян, здійснюють контроль за додержанням ними положень статуту. Представники цих органів мають право бути присутніми на заходах, що проводяться об'єднаннями громадян, вимагати необхідні документи, одержувати пояснення.

Нагляд за виконанням та додержанням законності об'єднаннями громадян здійснюють органи прокуратури.

Контроль за джерелами та розмірами надходжень, сплатою податків об'єднаннями громадян здійснюють відповідно фінансові органи та органи державної податкової інспекції.

Стаття 26. Порядок здійснення фінансового контролю

Об'єднання громадян у встановленому порядку подають фінансовим органам декларації про свої доходи та витрати.

Щорічно на підставі фінансових декларацій у газеті "Голос України" публікуються списки осіб, пожертвування яких на користь політичних партій перевищують розмір, що визначається Верховною Радою України.

Спеціальна комісія Верховної Ради України, до складу якої входять депутати - представники усіх представлених у парламенті політичних партій, розглядає їх фінансову діяльність за рік і доповідає свої висновки на пленарному засіданні Верховної Ради України.

У разі порушень фінансової дисципліни політична партія несе відповідальність згідно з законодавством. Незаконні надходження вилучаються за рішенням суду у порядку, встановленому законом, і зараховуються до Державного бюджету України. (Частина четверта статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом N [642/97-ВР](#) від 18.11.97)

Стаття 27. Відповідальність за порушення законодавства

Посадові особи легалізуючих органів об'єднань громадян та громадяни за порушення законодавства про об'єднання громадян несуть дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність.

Об'єднання громадян несуть відповідальність, передбачену цим Законом та іншими законодавчими актами України.

Керівництво об'єднанням громадян, яке не легалізувалося у встановленому законом порядку чи якому відмовлено у легалізації, або яке примусово розпущено за рішенням суду, але продовжує діяти, а так само участь у діяльності таких об'єднань тягнуть за собою адміністративну або кримінальну відповідальність. (Статтю 27 доповнено частиною третьою згідно із Законом N [3582-12](#) від 11.11.93)

Стаття 28. Види стягнення

За порушення законодавства до об'єднання громадян можуть бути застосовані такі стягнення:

попередження;
штраф;
тимчасова заборона (зупинення) окремих видів діяльності;
тимчасова заборона (зупинення) діяльності;
примусовий розпуск (ліквідація).

Стаття 29. Попередження

При вчиненні об'єднанням громадян правопорушення, яке не тягне за собою обов'язкового застосування іншого виду стягнення, передбаченого цим Законом, відповідний легалізуючий орган виносить письмове попередження.

Стаття 30. Штраф

В разі грубого або систематичного вчинення правопорушень за поданням легалізуючого органу або прокурора на об'єднання громадян може бути накладено штраф в судовому порядку.

Стаття 31. Тимчасова заборона (зупинення) окремих видів або всієї діяльності об'єднання громадян

З метою припинення незаконної діяльності об'єднання громадян за поданням легалізуючого органу або прокурора суд може тимчасово заборонити окремі види діяльності або тимчасово заборонити діяльність об'єднання громадян на строк до трьох місяців.

Тимчасова заборона окремих видів діяльності об'єднання громадян може здійснюватись шляхом встановлення заборони на проведення масових заходів (зборів, мітингів, демонстрацій тощо), здійснення видавничої діяльності, проведення банківських операцій, операцій з матеріальними цінностями тощо.

За поданням органу, який звертався до суду щодо тимчасової заборони окремих видів або всієї діяльності об'єднання громадян, суд може продовжити цей термін. При цьому загальний термін тимчасової заборони не повинен перевищувати шість місяців.

При усуненні причин, що стали підставою для тимчасової заборони, за клопотанням об'єднання громадян його діяльність може бути відновлена судом в повному обсязі.

Стаття 32. Примусовий розпуск (ліквідація) об'єднання громадян

За поданням легалізуючого органу або прокурора рішенням суду об'єднання громадян примусово розпускається (ліквідується) у випадках:

- 1) вчинення дій, передбачених статтею 4 цього Закону;
- 2) систематичного або грубого порушення вимог статті 22 цього Закону;

3) продовження протиправної діяльності після накладення стягнень, передбачених цим Законом;

4) зменшення кількості членів політичної партії до числа, коли вона не визнається як така.

Суд одночасно вирішує питання про припинення випуску друкованого засобу масової інформації об'єднання громадян, яке примусово розпускається. (Статтю 32 доповнено частиною другою згідно із Законом N [3582-12](#) від 11.11.93)

Про примусовий розпуск (ліквідацію) об'єднання громадян реєструючий орган протягом п'ятнадцяти днів після набрання рішенням суду законної сили повідомляє у засобах масової інформації. (Статтю 32 доповнено частиною третьою згідно із Законом N [3582-12](#) від 11.11.93)

Рішення про примусовий розпуск всеукраїнських та міжнародних громадських організацій на території України приймається судом. (Частина четверта статті 32 в редакції Закону N 762-IV ([762-15](#)) від 15.05.2003)

VI. МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ ОБ'ЄДНАНЬ ГРОМАДЯН. МІЖНАРОДНІ ОБ'ЄДНАННЯ ГРОМАДЯН

Стаття 33. Міжнародні зв'язки об'єднань громадян

Громадські організації, їх спілки відповідно до своїх статутів можуть засновувати або вступати в міжнародні громадські (неурядові) організації, утворювати міжнародні спілки об'єднань громадян, підтримувати прямі міжнародні контакти і зв'язки, укладати відповідні угоди, а також брати участь у здійсненні заходів, що не суперечать міжнародним зобов'язанням України.

Політичні партії мають право засновувати або вступати в міжнародні спілки, статутами яких передбачено створення лише консультативних або координуючих центральних органів.

Стаття 34. Міжнародні громадські організації. Філіали іноземних громадських організацій

Міжнародні громадські організації, філіали, відділення, представництва, інші структурні осередки громадських (неурядових) організацій іноземних держав на території України діють відповідно до цього Закону, інших законодавчих актів України.

Легалізована громадська організація, що виступила засновником, стала членом міжнародної організації або іншим шляхом поширила свою діяльність на територію іноземної держави, зобов'язана в місячний строк подати необхідні документи для реєстрації в Міністерстві юстиції України як міжнародна, якщо інше не передбачено законами України. (Частина друга статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законами N 655-XIV ([655-14](#)) від 13.05.99, N 2424-IV ([2424-15](#)) від 04.02.2005)

Порядок реєстрації філіалів та інших структурних осередків громадських організацій іноземних держав встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Президент України

Л. КРАВЧУК

м. Київ, 16 червня 1992 року
N 2460-XII